

Jaarverslag Commissie van Toezicht

P.I.

LEEWARDEN

2024

Inhoudsopgave	Pag.
Inleiding	3
1. De bestemming van de PI Leeuwarden	4
2. De commissie van toezicht	5
3. Het toezicht	5
3.1 De vergaderingen	6
3.2 Het maandcommissariaat	6
3.3. De beklagrechtspraak	7
3.4 De informele contacten	7
4. De inhoud van het toezicht	7
4.1 Het maandelijks overleg met de directie	8
4.2 Het maandcommissariaat	14
4.3 De beklagrechtspraak	15
4.3.1 De werkwijze	15
4.3.2 Rogatoire zaken	17
4.3.3 Het beroep bij de RSJ	17
4.3.4 De aantallen	17
5. Het informeel overleg met de vestigingsdirecteur	18
6. Algemene conclusie ten behoeve van het NPM-jaarverslag	18
7. Het management overzicht en het totaaloverzicht (KLAVER)	18

Inleiding

Met dit jaarverslag over 2024 legt de commissie van toezicht van de Penitentiaire Inrichting Leeuwarden (de PI) verantwoording af over en geeft ze inzicht in haar werkzaamheden in het kalenderjaar 2024.

De commissie heeft haar maatschappelijk toezicht uitgeoefend op basis van de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden als genoemd in de Penitentiaire Beginselenwet c.a. Ze deed dit middels het (maandelijks) overleg met de vestigingsdirectie, het optreden in de PI Leeuwarden van het maandcommissariaat, de zittingen van de beklagcommissie en last but not least een aantal informele contacten en bezoeken in de inrichting.

Ook dit jaar was de populatie gedetineerden complex vanwege het feit dat de gedetineerden voor een deel kampen met persoonlijke en psychiatrische problematiek, verdacht worden van of veroordeeld zijn voor ernstige delicten, al of niet in georganiseerd verband, en voor een deel geplaatst zijn op de Afdeling Intensief Toezicht (AIT) in de PI Leeuwarden met meestal een GVM status.

In dit verband valt ook de stijging van het aantal klachten in het verslagjaar op. Dat steeg ten opzichte van 2017 met ruim 200 stuks tot ruim 800 klachtzaken, het hoogste aantal sinds 2004. Opmerkelijk is daarbij bovendien dat enkele gedetineerden een onevenredig groot aantal klachten indienen.

Indien deze tendens zich doorzet zal het nodig zijn het aantal leden van de CvT in de toekomst te vergroten, temeer nu ook het onderwerp sociale veiligheid tot toenemende werkzaamheden zal leiden.

De relatie tussen commissie van toezicht en de vestigingsdirectie was in het verslagjaar (andermaal) zonder meer goed te noemen. In een open overleg en een sfeer van wederzijds vertrouwen konden alle relevante onderwerpen worden besproken. Dit gebeurde zowel in de maandelijkse CvT-vergaderingen als in informele bilaterale overleggen tussen de directeur en de voorzitter en vicevoorzitter van de CvT. De betrokken, maar waar nodig ook kritische inbreng van de commissie van toezicht is gewaardeerd en gerespecteerd.

De commissie spreekt haar waardering uit voor de directie en alle medewerkers in de PI voor de manier waarop zij hun lang niet altijd gemakkelijke werk hebben verricht.

Leeuwarden, februari 2025
De commissie van toezicht,

Mr. L.Ph. den Hollander, voorzitter

1. De bestemming van de PI Leeuwarden

De bestemming van de PI Leeuwarden is bij ministeriele beschikking vastgesteld. Met de Ministeriële Bestemmingaanwijzing van 30 juni 2021, is aan de PI Leeuwarden de volgende bestemming toegekend:

- Van het perceel worden de afdelingen A en D met bijbehorende voorzieningen aangewezen als: - huis van bewaring, - inrichting voor mannen, - inrichting met gemeenschapsregime alsmede als inrichting met een normaal beveiligingsniveau;
- Van het perceel worden de afdelingen B en C met de bijbehorende voorzieningen aangewezen als: - gevangenis, - inrichting voor mannen, - inrichting met gemeenschapsregime alsmede als - inrichting met een normaal beveiligingsniveau;
- Van het perceel worden de afdelingen Z met de bijbehorende voorzieningen aangewezen als: - huis van bewaring en gevangenis, - inrichting voor mannen, - extra zorg voorziening (EZV), - inrichting met gemeenschapsregime alsmede als -inrichting met een normaal beveiligingsniveau;
- Van het perceel wordt afdeling E met bijbehorende voorzieningen aangewezen als: - huis van bewaring en gevangenis, - inrichting voor mannen, - afdeling met intensief toezicht (AIT), - inrichting met individueel regime, alsmede als - inrichting met een normaal beveiligingsniveau.

De onder 1 genoemde afdelingen worden tezamen aangeduid als Penitentiaire Inrichting Leeuwarden. De capaciteit van de inrichting was in het verslagjaar 2024:

Woonafdelingen (actuele capaciteit op dit moment 285 plaatsen):

- Afdeling A: 83 plaatsen HvB waarvan 12 MPC
- Afdeling B: 54 plaatsen afgestraft (gevangenis) waarvan 6 MPC
- Afdeling C: 30 plaatsen afgestraft waarvan 6 MPC
- Afdeling D: 82 plaatsen HvB waarvan 12 MPC
- Afdeling Z: 24 plaatsen EZV
- Afdeling E: 12 plaatsen AIT

2. De commissie van toezicht

De commissie van toezicht kende op 1 januari 2024 de volgende samenstelling:

- voorzitter: mr. L.Ph. den Hollander, gepensioneerd advocaat-generaal bij het Ressortsparket, lid sinds 1 november 2019;
- vicevoorzitter: dhr. L. Diepenhorst MPA, gepensioneerd commissaris van politie, lid sinds 1 mei 2010;
- mr. drs. E.M.R. de Bruijn, bedrijfsleven, lid sinds 1 maart 2011;
- drs. S. Kort, gepensioneerd (huis)arts, lid sinds 1 oktober 2011;
- dhr. K. El Ouariachi, directeur re-integratie bedrijf, lid sinds 1 januari 2019;
- mevr. drs. E.A.M. Terpstra, GZ-psycholoog, lid sinds 1 maart 2022;
- dhr. J.P. Sluiter, gepensioneerd directeur Gevangenis museum, lid sinds 1 juni 2022;
- mevr. J.M. Veel, regiosecretaris Reclassering Nederland, lid sinds 1 september 2022.
- mevr. G. Hetteema, manager HR, lid sinds 1 maart 2023;
- mr. B.P.M. Canoy, advocaat, lid sinds 1 maart 2023.
- mevr. Mr. M. Jansen, rechter, lid sinds 1 januari 2024;

In het verslagjaar is onverwachts afscheid genomen van mr. B.P.M. Canoy. Vanwege gewijzigde zakelijke omstandigheden was mr. Canoy niet meer in staat zijn lidmaatschap naar behoren te vervullen. Als nieuw lid-advocaat is mr. P. Logemann aan de Minister voorgedragen.

Als ambtelijk secretaris, tevens secretaris van de beklagcommissie, is mevr. E. Heebink aan de commissie van toezicht verbonden. Mevr. D. Postma is als plaatsvervangend secretaris benoemd. De administratie werd verzorgd door mevr. K.E. Journee-Nieuwhof, mevr. A. Kisjes-Algra en dhr. L. Koot.

Door de voorzitter zijn in het verslagjaar voortgangsgesprekken met de leden van de commissie van toezicht gevoerd.

3. Het toezicht

De “instrumenten” waarmee de commissie van toezicht haar taken uitvoert zijn conform wet- en regelgeving:

- a. de maandelijkse vergadering met de vestigingsdirectie;
- b. het optreden van de maandcommissaris;
- c. zittingen van de beklagcommissie en
- d. het informele overleg van de voorzitter en vicevoorzitter met de vestigingsdirecteur.

De commissie van toezicht heeft in het verslagjaar enkele vergaderingen van de Gedeco met de directie bijgewoond.

3.1 De vergaderingen

De commissie van toezicht vergaderde met de vestigingsdirectie op:

17 januari 2024

21 februari 2024

20 maart 2024

17 april 2024

15 mei 2024

19 juni 2024

17 juli 2024

21 augustus 2024

18 september 2024

16 oktober 2024

20 november 2024 en

18 december 2024

De leden van de commissie waren als regel allen bij de vergaderingen aanwezig. De vestigingsdirectie werd meestal vertegenwoordigd door de vestigingsdirecteur en anders door diens plaatsvervanger.

De agenda voor de vergaderingen werd in overleg tussen secretaris en voorzitter samengesteld en de agenda werd door de voorzitter vooraf besproken met de directeur. De notulen zijn door de secretaris opgemaakt en in de volgende vergadering besproken en vastgesteld. Vaste onderdelen van de agenda waren: * mededelingen van de vestigingsdirectie, * verslag door de maandcommissarissen, * verslag van de zittingen van de beklagcommissie en accenten van toezicht.

3.2 Het maandcommissariaat

Het maandcommissariaat is bij toerbeurt ingevuld door de leden van de commissie van toezicht. De vaste leden van de beklagcommissie waren hiervan uitgezonderd. De maandcommissaris bezocht met een frequentie van 2 x per maand (en zo nodig vaker) een dagdeel de PI om op de afdelingen in persoonlijk contact met de gedetineerden in gesprek te gaan. Zo nodig of gewenst kan de maandcommissaris met het afdelingshoofd overleggen om de daarvoor in aanmerking komende klacht direct op te lossen.

Vast onderdeel van het bezoek van de maandcommissaris is geweest een bezoek aan de isoleercellen, om zich daar in een persoonlijk contact te laten informeren over de bejegening en het welbevinden van de gedetineerde. Sommige meer algemene thema's uit de gesprekken met gedetineerden zijn geagendeerd voor de vergadering van de commissie van toezicht met de directie. Enkele leden van het maandcommissariaat van de commissie van toezicht hebben in 2024 verschillende keren een overleg van de directie met de Gedeco bijgewoond. Zonder in de bevoegdheden van de directie te treden konden zij daar desgewenst uitleg of toelichting geven op taken en werkwijze van de commissie van toezicht.

3.3 De beklagrechtspraak

De beklagcommissie uit de commissie van toezicht hield 2 x per maand in de PI zittingen voor de behandeling van ingediende klachten van gedetineerden. De zittingen werden als regel voorgezeten door de juristen uit de commissie, die in het dagelijks leven deel uitmaakten c.q. hadden uitgemaakt van de rechterlijke macht. Uit de commissie waren twee vast aangestelde leden als "bijzitter", die bij verhindering zijn vervangen door een lid uit de commissie van toezicht.

In 2024 heeft de beklagcommissie in overleg met de betreffende raadsman 1 extra zitting gehouden om 19 klachten van één gedetineerde af te doen. Daarnaast werden op een reguliere zitting 20 klachten van één andere gedetineerde afgedaan. De voorbereiding van de zitting gebeurde door de secretaris, zo gewenst of noodzakelijk in samenwerking met de juridisch medewerker van de directie van de PI. De beklagcommissie deed in het overgrote deel van de beklagbehandeling na overleg in raadkamer mondeling uitspraak. Schriftelijk uitspraak is gedaan in bijzondere zaken. De mondelinge uitspraak is door de secretaris op schrift uitgewerkt, wanneer door directie of gedetineerde beroep werd ingesteld bij de RSJ. Een overzicht van de klachten naar aard en aantal is te vinden in de bijlagen bij dit verslag.

In het verslagjaar is opnieuw met grote regelmaat gebruik gemaakt van de mogelijkheid om zaken enkelvoudig door de voorzitter van de beklagcommissie af te doen. Het gaat hier om zaken die ofwel eenvoudig van aard waren, ofwel om zaken die kennelijk niet-ontvankelijk of kennelijk ongegrond waren. (art. 62 lid 2 Pbw).

3.4 De informele contacten

De voorzitter en/of vicevoorzitter van de commissie van toezicht hadden een aantal malen een informeel overleg met de vestigingsdirecteur, waarbij onder meer juridische vragen over de bevoegdheden van de directeur en de interpretatie van bepaalde artikelen uit de PBW in abstracto en dus los van concrete zaken werden besproken.

4. De inhoud van het toezicht

In dit onderdeel van het jaarverslag wordt (beknopt) ingegaan op de inhoud van de diverse onderdelen van het toezicht dat in het verslagjaar is uitgeoefend.

4.1 Het maandelijks overleg met de directie

Dit overleg is ook het afgelopen jaar meestal gecombineerd met de CvT-vergaderingen en daarnaast is enkele keren sprake geweest van een afzonderlijk overleg met de directie als onder 3.4. besproken.

Hierna volgt een selectie uit de in de loop van het verslagjaar besproken onderwerpen.

In 2023 nam het aantal keren dat een advocaat telefonisch bijstand verleende op de beklagzitting toe. Op de vergadering in januari 2024 is dit gegeven besproken. De RSJ hecht aan die fysieke aanwezigheid en de beklagcommissie constateerde dat advocaten, zéker als zij van ver naar Leeuwarden moeten komen, regelmatig verzochten om ter zitting telefonisch te worden gehoord. De CvT zal de huidige werkwijze handhaven waarbij de keuze bij klager en zijn advocaat gelaten wordt. Als er sprake mocht zijn van kwaliteitsverlies vanwege het niet fysiek verschijnen van de advocaat is dit de consequentie van de keuze van klager en zijn advocaat.

Gedurende het verslagjaar is er maandelijks aandacht besteed aan het aspect sociale veiligheid, dat ook is benoemd als accent van toezicht. Onderdeel daarvan was de invulling van de functie van "Aandachtfunctionaris discriminatie en (seksueel) grensoverschrijdend gedrag". De CvT kiest ervoor geen aparte functionaris te benoemen, maar sociale veiligheid als portefeuille te beleggen bij enkele maandcommissarissen.

Vastgesteld wordt dat er grof weg vier verschillende soorten klachten kunnen komen.

- A. Grensoverschrijdend gedrag tussen personeel onderling
- B. Grensoverschrijdend gedrag van personeel naar gedetineerden
- C. Grensoverschrijdend gedrag tussen gedetineerden onderling.
- D. Grensoverschrijdend gedrag van gedetineerden naar personeel.

De verantwoordelijkheid voor het tegengaan van grensoverschrijdend gedrag ligt primair bij de directeur. Ook voor de CvT is dit thema belangrijk. De CvT is echter naar zijn aard maar beperkt aanwezig in de inrichting en heeft daardoor slechts in beperkte mate zicht op hiervoor genoemde vormen van onderlinge omgang. Het accent ligt daarbij op de onder B en C genoemde soorten klachten.

Door de CvT is geïnventariseerd welke leden belangstelling hebben voor deze portefeuille. Dit leidde tot de benoeming van drie leden van de CvT tot portefeuillehouders. Hun taken zullen nader worden toebedeeld, mede naar aanleiding van de opleidingen waarmee thans landelijk wordt begonnen.

Als werkwijze is voorlopig afgesproken dat, als er een signaal binnenkomt over grensoverschrijdend gedrag van een personeelslid naar een gedetineerde, er contact wordt opgenomen met de voorzitter om de strategie te bepalen. Eventueel zal er een bespreking plaatsvinden ter vergadering.

Indien er in een klacht van een gedetineerde wordt gesproken over discriminatie zal de maandcommissaris om een toelichting van de klager vragen en dit opnemen in de verslaglegging. Zo komt een dergelijk geval ook ter sprake in de CvT bij de bespreking van de verslagen van de maandcommissaris. De werkwijze zoals tot nu toe gebruikelijk en hierboven benoemd zal voor de overige categorieën gehandhaafd worden.

In het verslagjaar zijn 16 grieven behandeld door de maandcommissaris met als onderwerp bejegening die betrekking hadden op aspecten van sociale veiligheid. Daarvan zijn in drie gevallen de gedetineerden overgeplaatst voordat er een gesprek met de maandcommissaris had plaatsgevonden en waarin de gedetineerde afzag van verdere behandeling. In 5 gevallen is de klacht ingetrokken door de gedetineerde na een gesprek met de maandcommissarissen en in 7 gevallen is de grief volgens artikel 59a Pbw afgehandeld. Een melding betrof het feit dat de gedetineerde zich niet veilig voelde in de inrichting vanwege medegedetineerden. Na bemiddeling door de maandcommissarissen is door de inrichting een overplaatsing aangevraagd. Bij het bezoek aan de ISO is door een gedetineerde via het sprekersbriefje bij de maandcommissaris kenbaar gemaakt dat hij discriminatie ervoer vanwege zijn achternaam zowel in de inrichting als daarbuiten.

De CvT wil hierbij niet onvermeld laten dat door sommige gedetineerden de term discriminatie ook gemakkelijk wordt gebruikt bij grieven die bij doorvragen hiermee niets of weinig van doen hadden.

Na het afschaffen van de sanctiekaart bespreekt de directie nu, mede naar aanleiding van opmerkingen vanuit de CvT, onderling structureel de strafopleggingen omdat geconstateerd is dat de verschillende directieleden in gelijke omstandigheden niet altijd gelijk straffen. Een belangrijk onderdeel daarbij is het verschil in de toepassing van iso-plaatsingen. De beschikkingen in alle iso-plaatsingen worden ter kennisneming toegezonden aan de voorzitter van de CvT. Dit gaf mede aanleiding tot bespreking tijdens eerdergenoemde overleggen met de directie. Ook zullen de motiveringen in de beschikkingen uitgebreid worden omdat die niet altijd voldoende duidelijk zijn. Er wordt uitgegaan van het individu en diens persoonlijke handelwijze en gedrag, en getracht wordt om gedragsverandering te bewerkstelligen.

Medicatieveiligheid is een aandachtspunt geweest in het verslagjaar en tijdens de vergaderingen is hier meermaals aandacht aan besteed. Er is een werkgroep Medicatieveiligheid aangesteld die in samenwerking met de inrichting de medicatieveiligheid en met name de medicatieverstrekking heeft onderzocht. Door de inrichting is een nieuwe procedure ingesteld met betrekking tot het uitreiken van medicatie en is er een projectleider aangesteld voor de Medicatieveiligheid.

Door het vertrek in korte tijd van drie psychologen en een zwangerschapsverlof van een van de psychologen zijn er in het begin van het verslagjaar problemen ontstaan met het uitvoeren van een taxatie- en risicoanalyse. Een dergelijke analyse door een gedragsdeskundige is noodzakelijk voor de re-integratie van gedetineerden. Door de inrichting zijn externe psychologen ingehuurd, maar dat bleek niet voldoende voor alle werkzaamheden. Op de vergadering in februari 2024 is gebleken dat de problemen met de beschikbaarheid van psychologen grotendeels waren opgelost en dat er ook weer taxatie- en risicoanalyses werden uitgevoerd.

Het hoofd medische dienst heeft in de CvT-vergadering van mei een update gegeven over de stand van zaken met betrekking tot de Medische Dienst. In de eerste maanden van 2024 waren er personele perikelen, maar met ingang van 1 mei 2024 is de personele bezetting weer op sterkte. Het aantal klachten neemt af omdat er veel klachten waren over het feit dat er te laat werd gereageerd. Dit had te maken met de werkdruk en het tekort aan personeel. Een half jaar geleden kwamen er 5 tot 10 klachten per week binnen maar dat is nu teruggebracht tot ongeveer 2 klachten in een maand. De aard van de klachten blijft wel

gelijk. De klachten betreffen onder andere medicatie die te laat werd uitgereikt of verkeerde medicatie. Daarnaast waren er klachten over het niet verlenen van een contra indicatie voor plaatsing op een MPC en klachten over het tekort aan psychologen. In de inrichting is bij een deel van de gedetineerden sprake van ernstige psychiatrische problematiek en veel PTSS. Er kan echter in de inrichting geen behandeling worden gegeven terwijl dit voor een geslaagde re-integratie nodig is. Het risico van recidive wordt groter als de noodzakelijke behandeling niet heeft plaatsgevonden.

Bij het bezoek van de maandcommissarissen aan de inrichting gaat er altijd een afdelingshoofd mee opdat zo mogelijk direct bemiddeling kan plaatsvinden. Een gedetineerde wordt voor de aanvang van het bezoek gevraagd of hij bezwaar heeft tegen de aanwezigheid van het afdelingshoofd. Als hij bezwaar heeft dan wacht het afdelingshoofd buiten de deur. Standaardpraktijk is dat een gedetineerde altijd door twee maandcommissarissen wordt bezocht en nooit alleen. Dit vloeit voort uit de in september 2024 door de CvT genomen besluiten over veiligheid en integriteit.

Het organiseren van arbeid op de AIT ging moeizaam, mede vanwege het gehanteerde beleid op de AIT. Gedetineerden van de ene vleugel mogen geen contact hebben met de andere vleugel. Dat vraagt veel organisatie. Ook wilden bepaalde gedetineerden niet meer werken terwijl ze dit wel aangegeven hadden, omdat de aard van het aangeboden werk problemen gaf. Inmiddels zijn deze problemen grotendeels opgelost maar het aanbod van werk voor de AIT blijft een punt van aandacht. De aanstaande wetwijziging betreffende het regime op de AIT zorgt voor onrust onder de gedetineerden op de AIT.

De Inspectie gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) is op bezoek geweest in de inrichting. Door IGJ is een nieuw toetsingskader ontwikkeld waaraan de P.I. Leeuwarden heeft meegewerkt door middel van een pilot. De resultaten van deze pilot waren over het algemeen positief.

Naar aanleiding van de brief van de DG van DJI, dhr. Saris, van 25 maart 2024 met betrekking tot de tijdigheid van de daadwerkelijke overplaatsing van het HvB naar de gevangenis, merkt de directeur op dat in principe een gedetineerde overgeplaatst wordt zodra het mogelijk is. Er wordt echter geen termijn genoemd omdat overplaatsing afhankelijk is van de capaciteit. Er is sprake van een soort vacuüm omdat er geen tijdspad is opgenomen in de regeling. Als redelijke termijn wordt een termijn van 6 tot 8 weken aangehouden.

Vanwege de problemen met en de klachten over de postverstrekking op de AIT is de procedure aangepast door de directie. Er wordt nu een vier ogen principe toegepast. Een personeelslid selecteert de post en een ander personeelslid controleert dit voordat de post wordt uitgereikt aan de gedetineerde.

Naar aanleiding van het Jaarverslag 2023 van de Kerngroep CVT wordt opgemerkt dat het opvallend is dat de invoering van de zogenaamde "Veegwet" geen enkel effect lijkt te hebben op de hoeveelheid klachten die jaarlijks wordt ingediend. Dit zal moeten worden meegenomen bij de evaluatie van de Veegwet.

De stand van zaken met betrekking tot de wijzigingen van de Pbw en het AIT-regime is dat er nu een nieuw wetsvoorstel vanuit het departement is ingediend. Het voorstel is op dit

moment onderdeel van de wetgevingsprocedure. Het streven is om het m.i.v. 1 juli 2025 in te voeren. Dan is er sprake van plaatsing op een AIT door de Minister op grond van de Rspog en van landelijk vastgestelde huisregels zodat er een uniforme regeling is voor alle AIT's.

Uit de jaarlijkse zelfevaluatie van de CvT blijkt dat het ontvangen van notulen van de Gedeco een probleem blijft. Ook wordt er veel geschoven met de vergaderdata en wordt dit niet of te laat aan de leden van de CvT doorgegeven.

De CvT is door de directie ingelicht over het tijdelijk intrekken van het avondprogramma gedurende de maanden juli, augustus en september. De directie stelt dat het dagprogramma ook na het intrekken van het avondprogramma voldoet aan de wettelijke vereisten. Het avondprogramma is voor de duur van drie maanden ingetrokken vanwege ziekteverzuim en de vakantieperiode in samenhang met het personeelstekort. Het avondprogramma is in oktober weer opgestart. Aan de gedetineerden is een compensatie aangeboden voor het opschorten van het avondprogramma.

Vanwege de aanwezigheid van een oudere gedetineerde in de inrichting heeft de CvT geïnformeerd naar het beleid ten aanzien van deze groep. De directie volgt het "Advies ouderen in detentie" zoals door DJI aangegeven. Gezien het beperkte aantal gedetineerden waar het over gaat is er nu nog sprake van een individuele aanpak. Het is goed om te anticiperen voor de toekomst maar een oudere gedetineerde is niet anders dan een andere gedetineerde die speciale zorg vraagt. Er is een contract met een thuiszorginstelling die in de inrichting zorg komt leveren indien dat nodig is.

Vanwege misbruik van de mogelijkheid om op de computer bij Onderwijs informatie op te zoeken en documenten te printen is er een nieuwe beleidslijn ingesteld. Op de afdeling onderwijs mogen gedetineerden alleen onderwerpen raadplegen en printen die voor het onderwijs dat ze volgen van belang zijn. Deze regeling geldt voor alle gedetineerden en is een uitvloeisel van de landelijke richtlijnen.

Door de CvT wordt geïnformeerd naar een eventuele opvolger van E-mates voor gedetineerden. E-mates was de mogelijkheid voor gedetineerden om digitaal post te versturen. Anderhalf jaar geleden is dit gestopt vanwege veiligheidsproblemen. Het stoppen van E-mates heeft niet geleid tot klachten. Er is onderzoek gedaan naar een alternatief systeem maar dat is niet van de grond gekomen. Er is vanuit de gedetineerden geen vraag naar een dergelijk digitaal systeem.

Per 19 augustus 2024 worden er geen inkomsten UC's meer afgenomen. Wel wordt er een medische intake gedaan. De inkomsten UC was bedoeld als een zogenaamde nulmeting waarbij het gebruik op dat moment werd vastgesteld. Na zes weken zijn de middelen uit de UC verdwenen dus bij een positieve score van een UC na zes weken kan gesteld worden dat er gebruikt is in detentie. Bij de medische intake komt ook verslavingsproblematiek aan de orde.

Vanwege de verbouwwerkzaamheden is er een gewijzigde invoerprocedure ingevoerd. Vanaf 16 september 2024 tot eind januari 2025 is het niet meer mogelijk om fysiek goederen in te voeren via bezoek. In deze periode kunnen goederen alleen via de post ingevoerd worden.

Op 6 september 2024 is het nieuwe telefoniesysteem in werking getreden. Op de A en D afdeling zijn er problemen geweest omdat het systeem niet goed werkte. Ook bleek dat er op dat moment problemen waren bij Telio.

De P.I. Leeuwarden heeft van DJI opdracht heeft gekregen om een vrouw op de AIT te plaatsen. In de aanstaande regime wijziging is daar al rekening mee gehouden maar die wijziging is nog niet ingevoerd. Door de inrichting worden alle gevolgen van de plaatsing in kaart gebracht. De CvT heeft erop gewezen dat de plaatsing moet voldoen aan de geldende wet- en regelgeving. De plaatsing heeft in het verslagjaar nog niet plaatsgevonden.

Vanwege het aanstaande vertrek van dhr. Diepenhorst als lid van de CvT en het onverwachte vertrek van dhr. Canoy zijn er in november twee vacatures geplaatst op de website van de kerngroep CvT. In december zijn de sollicitatiegesprekken gehouden die hebben geresulteerd in de voordracht van dhr. P. Logemann en dhr. M. Douma als nieuwe leden van de CvT. Per 1 mei 2025 zal mevrouw De Bruijn de heer Diepenhorst opvolgen als lid van de beklagcommissie en de heer Sluiter zal als vicevoorzitter benoemd worden.

Gedurende het verslagjaar waren er verschillende problemen met de werken van de leden op de eSWF. Ondanks het feit dat alle leden een inlognaam hadden voor het netwerk van de inrichting bleek voor sommigen het inloggen op het netwerk niet mogelijk. Met ingang van december 2024 wordt er niet langer gebruik gemaakt van het netwerk van de inrichting maar kunnen de leden inloggen via de router die meegebracht wordt door de secretaris.

Door de CvT is de Arbeidsveiligheid besproken met de directie. In de Bonjo wordt verondersteld dat de CvT een functie heeft in het toezicht op arbeidsveiligheid. De vraag is hoe wordt daarop toegezien en door wie. De directeur deelt mee dat er een interne medewerker is die daarop toeziet, de zogenaamde preventiemedewerker. Daarnaast voldoet de inrichting aan de eisen die gesteld worden en vinden er controles door de Arbeidsinspectie plaats. Elk jaar wordt de apparatuur gecontroleerd. Een keer per vier jaar vindt een RI & E plaats. Het plan van aanpak wordt vervolgens jaarlijks getoetst. De normale procedures worden gevolgd m.b.t. tot arbeidsveiligheid. De directeur zal de CvT verslag doen van de voortgang op dit gebied.

De vader/kind-dag in de inrichting is door een lid van de CvT bezocht. De dag was goed georganiseerd en vanwege eerdere klachten is er extra gelet op de aanwezigheid van speelgoed. Er was voldoende speelgoed aanwezig waaronder een springkussen. Ook waren de medewerkers aanwezig in burgerkleding en niet in uniform.

De CvT heeft bij de inrichting geïnformeerd naar de mogelijkheid om gedetineerden rogatoir te horen d.m.v. beeldbellen. De inrichting heeft aangegeven dat dit technisch mogelijk is omdat er in de inrichting een videoruimte aanwezig is. Door de voorzitter en de directeur zal hierover meer informatie ingewonnen worden. Vooralsnog gaan we op de oude voet verder

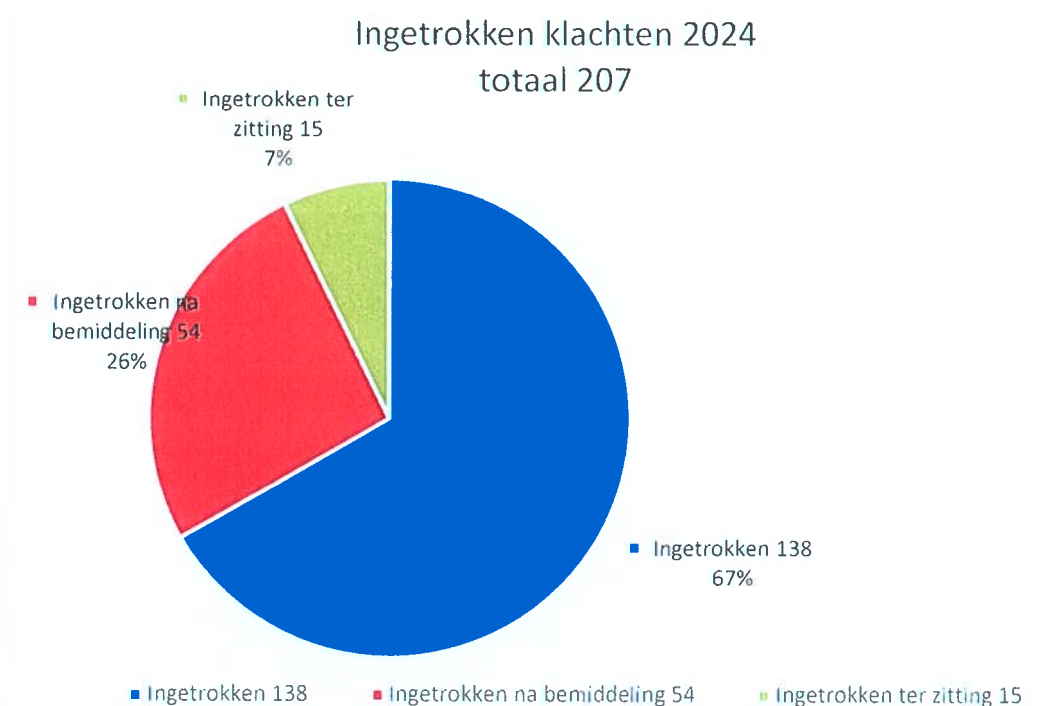
omdat er anders een situatie ontstaat waarin de ene inrichting hierin wel faciliteert en de andere niet. Ook kan dit voor een commissie betekenen dat zij én zelf digitaal de rogatoire verhoren behandelt én de rogatoire verhoren van andere commissies behandelt.

In het najaar is er opnieuw aandacht besteed aan de in 2023 uitgevoerde Audit Celinspectie. Celinspecties zijn een aandachtspunt in de inrichting. Iedere dag wordt er een zogenaamde Quicklook uitgevoerd op iedere cel en worden afwijkingen in de dagrapportage genoteerd. Twee keer in de week vindt er een intensieve controle plaats. Er worden dan random 2 cellen uitgebreid gecontroleerd en daar wordt een rapportage van opgemaakt. Er zijn plastic bakken verstrekt aan de gedetineerden waarin de winkelvoorraad geplaatst kan worden. Het maximum aan boodschappen op cel wordt gehandhaafd d.m.v. het volume van deze bakken voor onder het bed. Daardoor wordt de cel overzichtelijker. Ook wordt de hoeveelheid kleding gecontroleerd. Er is een informatiefolder ontwikkeld op B1 taalniveau en er wordt gewerkt aan de mogelijkheid voor het maken van foto's voor en na een inspectie. De foto's worden op naam van de gedetineerde gezet en kunnen worden opgevraagd. Getracht wordt om Iso-plaatsingen tijdens een celinspectie zullen zoveel mogelijk te vermijden.

In december is de werkwijze met betrekking tot de drugshond besproken op de vergadering. Het voorschrift is dat als de hond gaat zitten de bezoeker de toegang wordt ontzegd. Het landelijk protocol is dat er gevraagd moet worden of er gefouilleerd mag worden. Dat wekt onbegrip op omdat dan de verwachting ontstaat dat er toegang verleend wordt indien er niets wordt aangetroffen. Dat is echter niet zo. Als er contrabande aangetroffen wordt kan er aangifte bij de politie gedaan worden. Ook is het de vraag of het de bezoeker duidelijk is dat de fouillering vrijwillig is en geweigerd kan worden. Voor het personeel zou een vereenvoudiging van de regel beter werkbaar zijn omdat er nu telkens problemen ontstaan bij bezoek vanwege de verwarring over de toegangsprocedure. In het komende jaar zal aan dit punt opnieuw aandacht besteed worden.

4.2 Het maandcommissariaat

Het maandcommissariaat is in 2024 door de leden van de commissie van toezicht die niet betrokken zijn bij de beklagrechtspraak, ingevuld. Gemiddeld is 2 x per maand een dagdeel besteed aan het bezoeken van gedetineerden, die om een gesprek met de maandcommissaris hadden gevraagd. In het verslagjaar zijn 26 sprekersbriefjes afgehandeld door de maandcommissaris en 184 klachten door gedetineerden bij het secretariaat gemeld en door de maandcommissaris behandeld. Van dat aantal zijn 54 klachten na die bemiddeling ingetrokken. Niet altijd lukte het om het aantal aangevraagde gesprekken in één dagdeel af te werken. De facilitering van de maandcommissarissen door het personeel was goed. Waar mogelijk hebben de maandcommissarissen door bemiddeling geprobeerd formele klachtprocedures te voorkomen. Juist het (administratief) informele karakter van het werk van de maandcommissaris maakt deze wijze van klachtbehandeling heel effectief en efficiënt. De maandcommissarissen brachten in de maandelijkse vergaderingen verslag uit van hun werkzaamheden en bevindingen. Als de klachten duiden op een meer structurele achterliggende problematiek die door meer gedetineerden werd ervaren, agendeerde de commissie van toezicht dat thema voor de overlegvergaderingen met de directie.

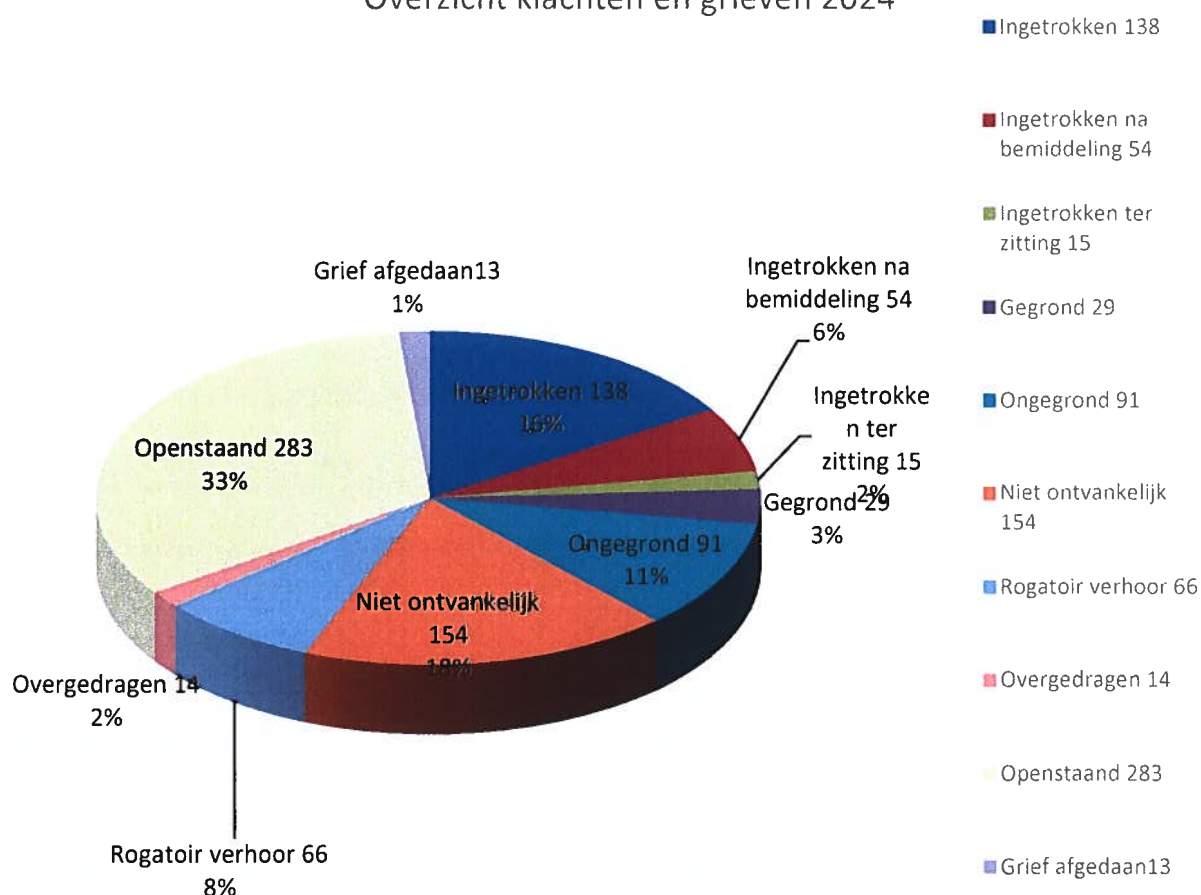

4.3 De beklagrechtspraak

4.3.1. De werkwijze.

Naar gewoonte hield de Beklagcommissie 2x per maand en wel op de donderdagmorgen zitting in de PI Leeuwarden. De zittingen zijn beurtelings voorgezeten door mr. L.Ph. den Hollander en mr. M. Jansen en bij verhindering van beiden door dhr. L. Diepenhorst MPA. Als bijzitters fungeerden de leden J.P. Sluiter en L. Diepenhorst. De Beklagcommissie hield om reden van efficiency als regel meervoudig zitting. De agendering van de beklagzaken is verzorgd door de secretaris, al of niet na overleg met de voorzitter van de beklagcommissie. Klachten van medisch-inhoudelijke aard zijn via het secretariaat terugverwezen met informatie over de te volgen route door de gedetineerde. Klachten over overplaatsing werden op vergelijkbare wijze terugverwezen met informatie over de positie van de selectiefunctionaris. De beklagcommissie heeft ook in het verslagjaar in het overgrote deel van de zaken na kort raadkameroverleg mondeling uitspraak gedaan. Schriftelijk uitspraak is gedaan, al of niet op verzoek van of namens de gedetineerde, in meer ingewikkelde zaken. Als na mondelinge uitspraak door een partij beroep is aangetekend is de uitspraak op schrift uitgewerkt door de secretaris.

Overzicht klachten en grieven 2024

Overzicht klachten en grieven 2024 per 15 januari 2025.

	Geground	Ongeground	Deels ongegrond	Overgedragen	Niet Ontvankelijk	Ingetrokken	Ingetrokken na bemiddeling	Ingetrokken ter zitting	Afdoening na rogatoir verzoek	Grief afgedaan	Openstaand	Totaal Klachten	Totaal Grieven	Totaal
Activiteiten (arbeid)	1	3			2	11	3				31	51		51
Activiteiten (div.)		1			9	3	4	3			8	28		28
Activiteiten (lucht)		1			1	4	1				2	9		9
Activiteiten (sport)							2					2		2
Behandeling		2			7	2	1	2		3	2	10	9	19
Bejegening					1		7			7		6	9	15
Compensatie		1		1		1					1	4		4
Contact buitenwereld (bellen)		5			12	3	4				7	30	1	31
Contact buitenwereld (bezoek)	3	10			22	12	6	4			18	75		75
Contact buitenwereld (media)											1	1		1
Contact buitenwereld (post)	6	8			5	10	4	1			15	49		49
Controle	1	3			1	4	3	1			11	24		24
DBT	5	8		1	11	16	2	1			36	79	1	80
Disciplinaire straf	6	11		1	2	9					29	58		58
Informatie/procedure		5		1	16	4		2			17	45		45
Nog onbekend				1	3	2						6		6
Ordemaatregel	2	9		1	4	10					10	36		36
Persoonlijke voorwerpen	1	4		2	11	10	7			2	6	41	2	43
Regime		11			2			1			16	30		30
Rek.courant / Zak- en kleedgeld	1			2	5	3	1				4	16		16
Rogatoir verzoek				1		1			66		31	99		99
Schadeverhaal		1										1		1
Selectie/overpl. (ext)					4						1	5		5
Selectie/overpl. (int)		7			13	7	3				10	40		40
Toezicht					1							1		1
Transport	1											1		1
Verlaten inrichting					1	2					5	8		8
Verzorging (div)	2	1		2	13	18	4			1	10	49	2	51
Verzorging (gods./levensovert.)					2	1	2				9	14		14
Verzorging (medisch)				1	5	5					3	14		14
Verzorging (pers.)					1							1		1
Totaal aantal klachten	29	91		14	154	138	54	15	66	13	283	833	24	857

4.3.2. Rogatoir

In 2024 zijn 99 verzoeken binnengekomen waarvan er in het verslagjaar 68 zijn afgehandeld voor een rogatoire behandeling. Door de Beklagcommissie zijn in datzelfde jaar 163 verzoeken aan beklagcommissies in andere inrichtingen gedaan.

4.3.3. Het beroep bij de RSJ

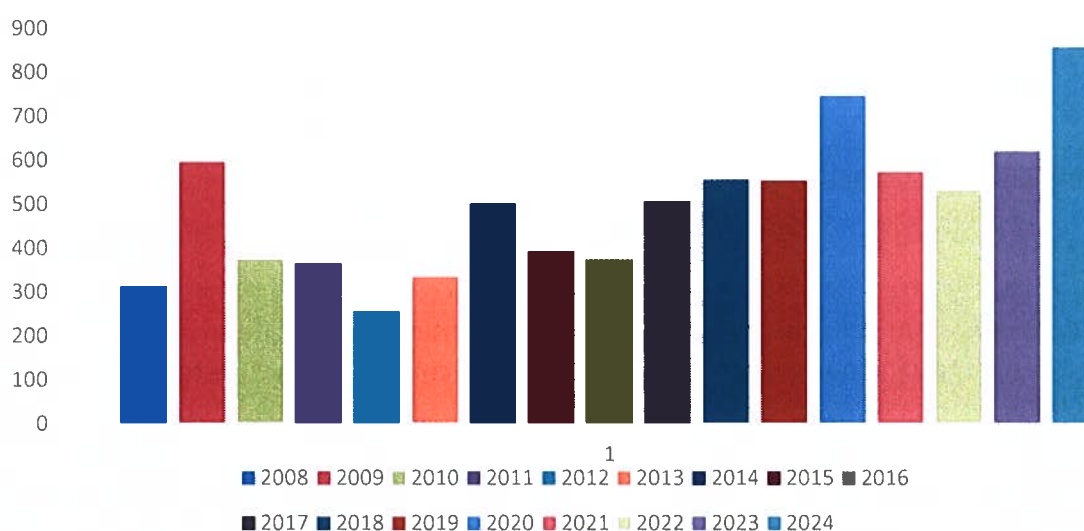
In 107 uitspraken van de Beklagcommissie is door de klager beroep ingesteld bij de RSJ. Van deze beroepen zijn er 3 niet-ontvankelijk verklaard, 3 ongegrond verklaard, 2 beroepen ingetrokken en in 99 beroepen moet de RSJ nog uitspraak doen. De lange doorlooptijd van beroepzaken wordt door de beklagcommissie, met name voor gelijksoortige zaken, als ernstig belemmerend ervaren. De directie heeft in het verslagjaar geen beroep ingesteld tegen een beslissing van de beklagcommissie.

De werkzaamheden van de beklagcommissie en de uitspraken van de RSJ zijn besproken in de maandelijkse vergadering van de commissie van toezicht. Uitspraken van de RSJ (met een bijzonder aspect) zijn afzonderlijk in de beklagcommissie besproken. De klachten zijn geregistreerd in het landelijk registratiesysteem KLAVER.

4.3.4. De aantallen

Het aantal klachten is in het verslagjaar toegenomen met meer dan 200 klachten en is thans tot ruim boven de 800 gestegen, het hoogste aantal sinds 2008. De oorzaak is niet eenduidig. Wel kan worden opgemerkt dat ongeveer de helft van de klachten afkomstig is van de twaalf gedetineerden die op de AIT-afdeling verblijven.

Aantal klachten per jaar

5. Het informele overleg met de vestigingsdirecteur

In het verslagjaar hebben de voorzitter en vicevoorzitter van de commissie van toezicht een aantal malen een informeel gesprek gehad met de vestigingsdirecteur en één van zijn plaatsvervangers. Die gesprekken waren vooral bedoeld om meer informeel over relevante thema's van gedachten te wisselen.

6. Algemene conclusie ten behoeve van het NPM-jaarverslag

De maandcommissarissen bezochten als onderdeel van ieder bezoek aan de PI de gedetineerden in de isolatie-/ strafcellen. In een persoonlijk contact is geïnformeerd naar het welbevinden van de gedetineerden en de door hen ervaren zorg door het personeel. Klachten over de verzorging waren uitzondering. Als er bij zo'n bezoek klachten door de gedetineerden werden geuit ging dat over de reden van de plaatsing in de strafcel. De maandcommissaris informeerde dan de gedetineerde over hoe hiermee om te gaan.

Bij de behandeling van beklagzaken is de beklagcommissie in het bijzonder attent geweest op situaties waarin gedetineerden nadeel ondervonden in de ten uitvoerlegging, maar waarin eigen handelen hen geen mogelijkheid bood die situatie te beïnvloeden, dan wel daarvoor verantwoordelijkheid te nemen. Daarbij kan onder omstandigheden een soort risicoaansprakelijkheid ontstaan voor de gedetineerde. Dit speelde bij de regeling rond het terugnemen/vergoeden van winkelbestellingen bij overplaatsingen op korte termijn. Inmiddels zijn hiervoor landelijk nieuwe en ruimere regels van kracht geworden.

De beklagcommissie is eveneens alert op situaties zoals bedoeld in artikel 51 lid 5 van de Pbw, waarin is opgenomen dat geen straf kan worden opgelegd indien een gedetineerde voor het feit als bedoeld in artikel 50 lid 1 Pbw niet verantwoordelijk kan worden gesteld.

Cumulatie van straffen en maatregelen heeft zich naar oordeel van de commissie van toezicht in het verslagjaar niet in niet-toelaatbare vorm voorgedaan.

7. Het managementoverzicht en het totaaloverzicht (KLAVER)

(zie bijlagen)

Dit verslag is opgesteld door de secretaris van de commissie van toezicht, mevrouw E. Heebink en is, na te zijn voorgelegd aan de leden van de commissie, vastgesteld op 19 februari 2025.

Managementoverzicht - werkvoorraden

CvT Bureau Leeuwarden - P.I. Leeuwarden

2024	Uitstroom													eind voorraad								
	begin voorraad	totaal instroom	instroom klacht	instroom grief	grief naar klacht	totaal uitstroom	uitstroom klacht	uitstroom grief	doorloop tijd	gegrond	ongegrond	deels gegrond	overgedragen		niet ontvankelijk	ingetrokken	ingetrokken na bemiddeling	ingetrokken ter zitting	afdoening na rotatol	grief afgedaan	onbeveegd	overig
januari	186	71	69	2	0	67	60	7	79	2	19		4	6	13	23						190
februari	190	79	77	2	0	73	71	2	108	1	17		1	9	27		1	17				196
maart	196	66	60	6	0	57	55	2	95	3	10		2	14	7	12		8	1			205
1e kwartaal	186	216	206	10	0	197	186	11	94	6	46		7	29	47	35	1	25	1			205
april	205	53	50	3	0	48	47	1	95	3	11		1	9	17	3		4				210
mei	210	114	110	4	0	47	44	3	102	8	10			8	13	7			1			277
juni	277	101	100	1	0	51	48	3	114		12		1	10	17	2	1	6	2			327
2e kwartaal	205	268	260	8	0	146	139	7	104	11	33		2	27	47	12	1	10	3			327
juli	327	82	82	0	0	98	94	4	81	3	18			22	26	6	2	19	2			311
augustus	311	49	48	1	0	70	70	0	82	13			1	36	6	2	1	10		1		290
september	290	55	55	0	0	40	38	2	110	1	3		2	7	7	2		15	2	1		305
3e kwartaal	327	186	185	1	0	208	202	6	91	4	34		3	65	39	10	3	44	4	2		305
oktober	305	70	70	0	0	53	51	2	107	2	10			13	16	8	3	1				322
november	322	62	59	3	0	62	59	3	143	8	10		1	22	8	3	8	2				322
december	322	55	53	2	0	78	72	6	160	6	18			24	12	7		5	5	1		299
4e kwartaal	305	187	182	5	0	193	182	11	137	16	38		1	59	36	18	11	8	5	1		299
Totaal	186	857	833	24	0	744	709	35	106	37	151		13	180	169	75	16	87	13	3		299

Totaaloverzicht CvT Bureau Leeuwarden 01-01-2024 t/m 31-12-2024 - Beklagcommissie

Inrichting	Doorloop termijnen in dagen											Beslissingen												
	Totaal instroom	Instroom klachten	Instroom grieven	Grief naar klacht	Totaal uitstroom	Uitstroom klachten	Uitstroom grieven	0-10	11-30	31-40	41-50	51-60	>60	Gegronde	Ongegronde	Deels gegronde	Overgedragen	Niet ontvankelijk	Ingetrokken	Ingetrokken na bemiddeling	Ingetrokken ter zitting	Afdoening na rogatoir verzoek	Grief afgedaan	Onbevoegd
Leeuwarden	857	833	24	0	744	709	35	115	35	60	60	40	459	37	151		13	180	169	75	16	87	13	3
Totaal	857	833	24	0	744	709	35	115	35	60	60	40	459	37	151		13	180	169	75	16	87	13	3

Wednesday 09 Apr 2025 08:44

Print Sluit venster

